

گزارش گردهمایی‌های برگزار شده

گزارشی از هفدهمین مجمع عمومی ریاضی دانان جهان (IMU 2014)

هفدهمین مجمع عمومی ریاضی دانان جهان قبل از شروع کنگره ریاضی دانان جهان، در تاریخ‌های ۱۹ و ۲۰ مردادماه سال ۱۳۹۳ در شهر گیونجو (Gyeongju) کره جنوبی، با حضور مجموعاً ۲۰۰ نفر از نمایندگان انجمن‌های ریاضی کشورهای عضو، اعضای شورای اجرایی و کمیته‌های وابسته اتحادیه بین‌المللی ریاضی دانان، برگزار گردید.

در روز اول، قبل از شروع جلسه، یک عکس دسته‌جمعی (مطابق با گردهمایی‌های قبلی) گرفته شد و سپس اولین جلسه رأس ساعت ۹ صبح نوزدهم مردادماه برگزار گردید. ابتدا نماینده کشور کره جنوبی ضمن خوشامدگویی به کلیه حاضرین، گزارشی از روند آماده‌سازی برای این مجمع را ارائه نمود. سپس Prof. Grötschel (گروتشل) به‌عنوان مدیر اجرایی IMU گزارشی از وضعیت فعلی اتحادیه و تعداد اعضای وابسته، تغییرات صورت گرفته در عضویت‌ها را ارائه نمود و در انتها گزارش مالی از وضعیت پرداخت حق عضویت کشورهای عضو ارائه نمود و اعلام کرد که بعضی کشورها هنوز حق عضویت سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ را پرداخت نکرده‌اند و درخواست نمود که این کشورها، هر چه سریع‌تر نسبت به پرداخت حق عضویت خود اقدام نمایند در غیر این صورت مطابق با مصوبات قبلی مجمع عمومی، نسبت به تعلیق عضویت آن‌ها، اقدام خواهد شد.

با توجه به این‌که اتحادیه بین‌المللی ریاضی دانان جهان، دارای پنج زیر کمیته با عناوین زیر است، مسئول هر یک از این زیر کمیته‌ها، به ارائه گزارشی از فعالیت‌های صورت گرفته توسط زیر کمیته‌های مربوط پرداختند:

1. Credentials Committee
2. Finance and Dues Committee
3. Election Committee.
4. Resolutions Committee
5. Tellers Committee

در ادامه جلسات مجمع عمومی در صبح روز اول مسئولین مربوط به جایزه‌های مرتبط با IMU گزارشی از فعالیت کمیته‌های مربوطه به این جوایز را ارائه نمودند. این جوایز عبارتند از:

از کلیه اعضا این بود که با مساعدت مالی خود و درخواست از مسئولین، جهت یاری، انجمن را همراهی نمایند.
با توجه به این‌که مدت زمان شورای اجرایی فعلی در شهریورماه ۱۳۹۴ به پایان می‌رسد بر اساس اساسنامه انجمن کمیته انتخابات به ترتیب به شرح زیر جهت برگزاری انتخابات شورای اجرایی بعدی انتخاب شدند.

۱. آقای دکتر محمد جلوداری‌مقانی؛
۲. خانم دکتر فرشته ملک؛
۳. آقای دکتر سعید محمدیان‌سمنانی؛
۴. خانم دکتر نرگس تولایی؛
۵. آقای دکتر مرتضی میرمحمدرضایی؛

برای استماع پیشنهادهای اعضای حاضر در جلسه فرصت چندانی نبود. یکی از شرکت‌کنندگان در کنفرانس در نامه‌ای به شورای اجرایی پیشنهاد کرده است که دانش‌آموختگان گرایش تحقیق در عملیات رشته مهندسی صنایع و مدیریت نیز بتوانند به عضویت پیوسته انجمن در آیند.

در پایان برای انتخاب بازرس رأی‌گیری به عمل آمد و آقای دکتر محمدرضا صافی به‌عنوان بازرس اصلی و خانم دکتر مرگان محمودی به‌عنوان بازرس علی‌البدل انتخاب شدند.

علیرضا مدقالچی

دانشگاه خوارزمی و منشی جلسه

جوایز اهدایی انجمن

همزمان با افتتاحیه چهل و پنجمین کنفرانس ریاضی کشور در دانشگاه سمنان جوایز زیر اهدا شد.

- جایزه هشتروندی به آقای دکتر سیدمسعود امینی از دانشگاه تربیت مدرس (به‌عنوان برترین مقاله ارایه شده در هفتمین سمینار هندسه و توپولوژی سال ۱۳۹۲).
- جایزه ریاضی کرمانی به صورت مشترک به خانم فاطمه اختری و آقای دکتر رسول نصر اصفهانی از دانشگاه صنعتی اصفهان (به برترین مقاله ارایه شده در چهل و چهارمین کنفرانس ریاضی کشور سال ۱۳۹۲).
- لوح سپاس به خانم دکتر نسرين سلطانه‌خواه (مشاور دبیر شورای انقلاب فرهنگی و رئیس کمیسیون نخبگان و آینده نگاری علم و نوآوری) برای تقدیر از حمایت‌های مکرر ایشان از انجمن ریاضی ایران در سمت‌های عالی اجرایی.
- لوح سپاس به آقای دکتر محمدرضا صافی (دبیر چهل و پنجمین کنفرانس ریاضی کشور) لوح سپاس به آقای دکتر مجید اسحاقی‌گرچی (دبیر علمی چهل و پنجمین کنفرانس ریاضی کشور) و لوح سپاس به آقای دکتر سعید محمدیان‌سمنانی (دبیر اجرایی چهل و پنجمین کنفرانس ریاضی کشور)، همگی به‌عنوان تقدیر از تلاش‌های بی‌وقفه ایشان برای برگزاری خوب و موفق کنفرانس.

اعضای مجمع، درخواست نمود که مطابق با جداول اعلام شده و تعداد موردنظر در هر کمیته و سهمیه در نظر گرفته برای هر قاره، افراد موردنظر خود را انتخاب نموده و به صندوق رأی‌گیری بیاورند. در ادامه رئیس کنگره بین‌المللی ریاضی‌دانان جهان (ICM2014)، گزارشی از روند انجام کارهای صورت گرفته برای برگزاری این کنگره را به اطلاع اعضای مجمع عمومی رساند.

بعد از یک تنفس نیم‌ساعته، در بخش دوم جلسه صبح مسئول کمیته قطعنامه‌ها، بررسی‌های صورت گرفته توسط این کمیته در مورد مواد و بندهای قطعنامه مجمع را ارائه نمود و با توجه به این که بندهای قطعنامه باید به تصویب اعضای مجمع می‌رسید، تک‌تک بندهای قطعنامه خوانده شده و با رأی‌گیری هر کدام از بندها به تصویب رسید.

در بعدازظهر روز دوم، ابتدا نتایج رأی‌گیری صورت گرفته توسط اعضای مجمع به اطلاع همه رسید. با توجه به اتمام دوره ریاست اتحادیه بین‌المللی ریاضی‌دانان جهان در پایان سال ۲۰۱۴ که تاکنون خانم Ingrid Daubechies از کشور آمریکا بوده است، از ابتدای سال ۲۰۱۵ تا پایان سال ۲۰۱۸، به مدت ۴ سال ریاست این اتحادیه با توجه به رأی‌گیری مجمع عمومی، به عهده یک ریاضی‌دان ژاپنی به نام Shigefumi Mori خواهد بود. و بعد از حدود ۱۶ سال که مدیر اجرایی IMU به عهده یک ریاضی‌دان آلمانی به نام Martin Grötschel بود که بسیار خوب و دقیق در این مدت کار کرده بود و درخواست نموده بود که شخص دیگری جایگزین ایشان گردد که با توجه به رأی‌گیری مجمع عمومی از ابتدای سال ۲۰۱۵ به عهده یک ریاضی‌دان نروژی به نام Helge Holden خواهد بود. سپس رئیس انجمن ریاضی برزیل، به نمایندگی از طرف کشورش، اطلاعاتی در مورد امکانات و وضعیت ریاضی در کشور برزیل ارائه داد و تقاضای میزبانی خود را که از ۴ سال قبل به شورای اجرایی اتحادیه ارائه نموده بود برای سال ۲۰۱۸ اعلام نمود. سپس مدیر اجرایی اتحادیه، گزارشی از کمیته شکل گرفته برای بررسی تقاضای کشور برزیل و بازدیدهای صورت گرفته از این کشورها ارائه نمود و اعلام کرد که اتحادیه بین‌المللی ریاضی‌دانان جهان با این درخواست موافقت نموده است و لذا در صورتی که اعضای مجمع عمومی به آن رأی مثبت دهند، کشور برزیل و شهر ریودوژانیرو (Rio de Janeiro) میزبان کنگره بعدی ریاضی‌دانان جهان در سال ۲۰۱۸ خواهد بود که با رأی‌گیری مثبت تمام اعضای مجمع میزبانی ICM2018 به کشور برزیل در آگوست ۲۰۱۸ داده شد.

هم‌چنین کشور فرانسه، رسماً تقاضای خود را جهت میزبانی ICM2022 را اعلام نمود که مقرر شد بعد از دریافت تقاضاهای سایر کشورها، شورای اجرایی اتحادیه همانند گذشته بررسی‌های

1. Field Medals
2. Leelavati and Ramanujan Prize
3. Nevanlinna Prize
4. Gauss Prize
5. Chern Medalist

در ادامه جلسات در بعدازظهر روز اول، مسئولین کمیته‌های زیر که وابسته به اتحادیه بین‌المللی ریاضی‌دانان جهان می‌باشند گزارشی از فعالیت‌های خود را ارائه نمودند.

1. Commission for Developing Countries (CDC)
2. International Commission on the History of Mathematics (ICHM)
3. International Commission on Mathematical Instruction (ICMI)
4. Committee on Electronic Information and Communication (CEIC)

و در ادامه جلسه بعدازظهر، خزانه‌دار IMU گزارش مالی مربوط به اتحادیه بین‌المللی ریاضی‌دانان جهان را ارائه نمود و مبالغ پیشنهادی برای حق عضویت در سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۸ را اعلام نمود که به تصویب مجمع عمومی رسید.

در آخرین جلسه بعدازظهر، با توجه به اتمام دوره شورای اجرایی اتحادیه و هم‌چنین کمیته‌های (CDC)، (ICHM)، (ICMI) و (CEIC) اعضای جدیدی که باید انتخاب شوند، معرفی و هر یک به‌طور خلاصه خود را معرفی نمودند و مقرر شد که بعد از مطالعه رزومه هر یک از افراد که قبلاً به‌صورت الکترونیکی به کلیه اعضای مجمع ارسال شده بود، در صبح روز دوم، رأی‌گیری به‌عمل آید و اعضای جدید انتخاب شوند. لازم به ذکر است که کمیته‌ای تحت عنوان «کمیته انتخابات» که از یک‌سال قبل کار خود را زیرنظر شورای اجرایی اتحادیه شروع می‌کند، مطابق آئین‌نامه‌های موجود، اعضای پیشنهادی از کشورهای عضو را مورد بررسی قرار داده و تعدادی از آن‌ها را که شرایط لازم را دارند به مجمع عمومی معرفی می‌نماید. براساس آئین‌نامه‌های موجود، هر قاره دارای سهمیه می‌باشد و معمولاً اعضا از کشورهایی که در گروه‌های چهار و پنج حضور دارند انتخاب می‌گردند.

دومین روز مجمع عمومی صبح روز دوشنبه، بیستم مردادماه رأس ساعت ۹/۳۰ شروع شد. ابتدای جلسه، رئیس کمیته انتخاب آخرین وضعیت کمیته‌های اشاره شده در بالا جهت انتخاب اعضای جدید را اعلام نموده و ضمن توزیع کارتهای رأی‌گیری بین

گزارشی از کنگره بین‌المللی ریاضی دانان

ICM2014

کنگره بین‌المللی ریاضی دانان در فاصله زمانی ۲۱ - ۱۱ آگوست ۲۰۱۴ میلادی در سئول پایتخت کره جنوبی برگزار گردید. این کنگره هر چهار سال یک‌بار برگزار می‌گردد و اولین بار در آگوست سال ۱۸۹۷ میلادی در شهر زوریخ کشور سوئیس برگزار گردید و کنگره فعلی بیست و هفتمین از این نوع است. در اولین کنگره ۲۰۸ ریاضی‌دان از ۱۶ کشور شرکت داشتند که ۱۲ نفر از روسیه و ۷ نفر از آمریکا بودند. اما در کنگره فعلی تقریباً ۵۰۰۰ ریاضی‌دان از حدود ۱۲۰ کشور جهان شرکت داشتند. هدف کنگره تبادل نظر درباره‌ی آخرین تازه‌های پژوهشی و دستاوردهای ریاضی در فاصله زمانی ۴ ساله از کنگره قبلی است.

کنگره با اهدای جوایز فیلدز آغاز گردید و رئیس‌جمهور کره جنوبی، وزیر علوم کره جنوبی، رئیس اتحادیه بین‌المللی ریاضی‌دانان و رئیس اجرایی کنگره در آن شرکت داشتند. یکی از چهار جایزه فیلدز که به ریاضی‌دانان با سن کمتر از ۴۰ سال اهداء می‌گردد به خانم مریم میرزاخانی تعلق گرفت. وی اولین زنی است که این جایزه را از زمان تأسیس آن در سال ۱۹۳۶ میلادی دریافت می‌کند، ایشان هم‌اکنون ۳۷ سال سن دارد و در دانشگاه استنفورد آمریکا مشغول تدریس است و تعلق این جایزه به وی به خاطر تحقیقاتش در زمینه سیستم‌های دینامیکی و هندسه سطوح ریمانی می‌باشد که از مدت‌ها پیش مورد تحسین و شناسایی ریاضی‌دانان مطرح قرار گرفته بود. در سخنرانی افتتاحیه خانم پارک (Park Geun-hye) اولین رئیس‌جمهور زن کره جنوبی از خانم میرزاخانی به خاطر دریافت این جایزه نام برد و از زحمات و پشتکار ایشان که منجر به دریافت این جایزه گردید، تقدیر نمود. سه نفر دیگر که موفق به دریافت جایزه فیلدز شدند عبارتند از: آرتور آویلا (Artur Avila) ۳۵ ساله از برزیل

Instituto Nacional de Matemática Pura e Aplicada,
Rio de Janeiro, Brazil

منجول بهارگاوا (Manjul Bhargava) ۴۰ ساله از دانشگاه پرینستون و مارتین هیرر (Martin Hairer) ۳۸ ساله از دانشگاه واریک انگلستان. سایر جوایزی که در این کنگره اهداء گردید همراه با نام دریافت‌کننده‌ی آن عبارت بودند از:

جایزه‌ی رالف نوانلینا (Rolf Nevanlinna) به سابه‌اش خات (Subhash Khot) از دانشگاه نیویورک تعلق گرفت.

جایزه‌ی کارل فردریش گاوس (Carl Friedrich Gauss) به استانیلی آشر (Stanley Osher) از دانشگاه UCLA رسید و سرانجام جایزه چرن (Shiing-Shen Chern) به فیلیپ گریفیت (Phillip Griffiths) از Institute for Advanced Studies پرینستون تعلق

خود را انجام دهد و گزارش خود را در مجمع عمومی بعدی یعنی سال ۲۰۱۸ که در شهر سائوپائولو برزیل برگزار خواهد شد، ارائه نماید.

بعد از یک استراحت نیم‌ساعته، آخرین جلسه بعد از ظهر مجمع عمومی جهت تأیید عضویت اعضای جدید، ارتقاء کشورها به گروه‌های بالاتر و عضویت به‌عنوان عضو وابسته برگزار شد.

ابتدا، مدیر اجرایی اتحادیه، گزارشی از وضعیت فعلی IMU بیان کرد که براساس این گزارش، تاکنون ۷۱ کشور به‌عنوان عضو پیوسته (full Member)، ۱۲ کشور به‌عنوان عضو وابسته (Associate Member) و چهار کشور به‌عنوان عضو (Affiliate Member) هستند. نمایندگان هریک از کشورهای Malaysia, Gabon, Cambodia, Papua New Guinea, Oman, Nepal, Moldova, Madagascar, Senegal ضمن تقاضای عضویت به ارائه گزارش مختصری از وضعیت ریاضی کشورشان پرداختند و بعد از ارائه این گزارش‌ها رأی‌گیری به‌عمل آمد و با عضویت همه این کشورها موافقت به عمل آمد. (لازم به ذکر است که اگر کشوری بخواهد عضو IMU برای اولین بار شود، ابتدا باید به‌عنوان عضو وابسته تقاضای خود را به IMU ارسال نماید و در صورت موافقت مجمع عمومی، به مدت حدود شش سال در این وضعیت خواهد بود و سپس می‌تواند تقاضای خود را جهت ورود به گروه یک اتحادیه بدهد.)

در ادامه، کشورهای مونته‌کرو و الجزایر و اکوادور که قبلاً عضو وابسته اتحادیه بودند، تقاضای خود را جهت ورود به گروه یک ارائه نمودند که پس از رأی‌گیری، با عضویت آن‌ها نیز موافقت شد.

در ادامه تقاضای کشورهایی که خواهان ارتقاء به گروه بالاتر بوده‌اند و قبلاً مدارک خود را به‌صورت الکترونیکی و یا پستی به دبیرخانه اتحادیه رسانده بودند، مطرح گردید. که از جمله این‌ها تقاضای ارتقاء ایران از گروه ۳ جهانی به گروه ۴ جهانی بود که با رأی‌گیری اکثریت اعضای مجمع عمومی، ایران به گروه ۴ جهانی ارتقاء پیدا کرد.

(بعد از اختتامیه جلسه مجمع عمومی بسیاری از اعضای مجمع عمومی به اینجانب مراجعه نمودند و ضمن تبریک این موفقیت به اینجانب به‌عنوان نماینده کشور جمهوری اسلامی ایران، خواهان ارتباط بیشتر کشورشان با انجمن ریاضی ایران شدند.)

هم‌چنین با ارتقاء کشور آرژانتین و مکزیک از گروه ۲ به گروه ۳ و کشور استرالیا از گروه ۳ به گروه ۴ موافقت شد.

علی ایرانمنش

نماینده ایران در کنگره بین‌المللی ریاضی‌دانان جهان

گرفت.

نکته‌ای که از دید برگزارکنندگان کنگره مخفی نماند و در خبرنامه کنگره منعکس گردید این بود که سه نفر از دریافت‌کنندگان جایزه فیلدز، دارای ریشه‌ی نژادی آسیایی یا آمریکای لاتینی بودند. علیرغم این واقعیت دیده می‌شود که تمام دریافت‌کنندگان جوایز متعدد کنگره در دانشگاه‌ها و یا مراکز تحقیقاتی غرب رشد یافته و به رویاهای خود جامعه عمل پوشانده‌اند. اما سؤال مهم این است: آیا در کشورهای در حال توسعه، دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی محلی برای رشد و شکوفایی استعدادهاست؟

هر کدام از ریاضی‌دانانی که موفق به دریافت جایزه شدند در حیطه کار تخصصی خود دارای دستاوردهای ارزشمندی بودند که به تشخیص کمیته‌های بررسی کننده واجد شرایط دریافت جایزه شدند. در برنامه افتتاحیه و هم‌چنین در خبرنامه کنگره مختصری از دستاوردهای پژوهشی افراد دریافت‌کننده‌ی جایزه بیان گردید و این افراد در سخنرانی‌هایی به تشریح کارهای پژوهشی خود پرداختند. علاوه بر سخنرانی‌های افراد برنده جایزه، تعدادی از ریاضی‌دانان به‌عنوان سخنران مدعو به ایراد سخنرانی پرداختند و تعدادی نیز تحت عنوان سخنرانی کوتاه (مدعو و غیر مدعو) سخنرانی ایراد کردند؛ ارائه مقاله به‌صورت پوستر نیز از دیگر برنامه‌های کنگره بود که همگی به نحو احسن برگزار گردید.

در طول این کنگره‌ی ۹ روزه برخی انجمن‌های ریاضی و هم‌چنین Mathematical Reviews و Zentralblatt für Mathematik در روزهای متفاوت پذیرایی عصرانه ترتیب دادند که طی آن افراد عضو این انجمن‌ها بیشتر با هم آشنا شدند و قابل ذکر این‌که در عصرانه انجمن ریاضی انگلستان (LMS) سفیر این کشور در کره جنوبی نیز حضور داشت که طی یک خوشامدگویی کوتاه از توجه دولت انگلیس به علوم به‌خصوص ریاضیات صحبت کرد و متذکر گردید که دولت انگلستان برای سال ۲۰۱۴ میلادی مبلغ قابل توجهی به پیشرفت ریاضیات اختصاص داده که LMS نیز از آن بی‌بهره نخواهد ماند.

از دیگر فعالیت‌های برگزارکنندگان کنگره اجرای پروژه‌ای تحت عنوان NANUM2014 بود که مدت‌ها قبل از شروع کنگره اعلام گردید و طی آن تعداد ۱۰۰۰ کمک هزینه سفر به تقریباً ۱۰۰ کشور در حال رشد در آسیا، آمریکای لاتین و آفریقا اهداء گردید تا ریاضی‌دانان این کشورها بتوانند با خیالی راحت در این کنگره شرکت کنند. اتحادیه بین‌المللی ریاضی‌دانان مصوب کرد کنگره بعدی چهار سال دیگر یعنی، در سال ۲۰۱۸ میلادی در فاصله زمانی ۱۵ - ۷ آگوست در شهر ریودوژانیرو در کشور برزیل برگزار گردد.

نکته آخر این‌که در طول این کنگره ۸ خبرنامه تحت عنوان Math Presso منتشر گردید که در هر شماره علاوه بر کارهای علمی

برندگان جوایز و مصاحبه با آن‌ها و سایر فعالیت‌های انجام شده در کنفرانس گوشه‌ای هم تحت عنوان معمای روزانه، ریاضی افراد علاقه‌مند را به چالش فکری می‌کشاند. بد نیست که در این جا یکی از این معماها را مطرح کنم تا علاقه‌مندان به حل آن بپردازند: "بزرگترین عدد صحیحی را که حاصل ضرب یک عدد سه رقمی در یک عدد یک‌رقمی و هم‌چنین مساوی حاصل ضرب دو عدد دو رقمی است پیدا کنید."

محمدرضا درفشه

دانشگاه تهران

سفیر کنگره بین‌المللی ریاضی دانان ICM2014

و برنامه NANUM2014

★ ★ ★

شماره ویژه بولتن انجمن ریاضی ایران

به مناسبت هشتادمین سال زادروز استاد حیدر رجوی شماره ویژه‌ی در سال ۲۰۱۵ میلادی انتشار می‌یابد. علاقه‌مندان می‌توانند مقالات خود در زمینه "عملگرها و ماتریس‌ها" را از طریق سایت بولتن به نشانی bims.ims.ir ارسال نمایند. ادیتورهای این شماره ویژه بولتن، آقایان P. Rosenthal, P. Semrl, B. Yahaghi, بولتن، L. Marcoux, M. Omladic خواهند بود.

★ ★ ★

شماره ویژه فرهنگ و اندیشه ریاضی

به منظور گرامی‌داشت یاد و مقام معلم بزرگ ریاضی کشور، استاد پرویز شهریاری، نشریه فرهنگ و اندیشه ریاضی در نظر دارد ویژه‌نامه‌ای شایسته مقام ایشان منتشر کند. با توجه به زمینه‌های فعالیت آن زنده یاد، از اعضای محترم جامعه ریاضی کشور درخواست می‌شود مطالب خود را در زمینه‌های "آموزش ریاضی، فلسفه ریاضی، سرگرمی‌های ریاضی، عمومی کردن ریاضی و هر گونه خاطره یا مطلبی مرتبط با ایشان و کارهایشان" برای چاپ در این ویژه‌نامه ارسال نمایند. جهت اطلاعات بیشتر به نشانی mct.iranjournals.ir مراجعه شود.

حضور پدر، مادر و برادر بزرگوارشان تقدیر مناسبی از این ریاضی دان افتخارآفرین کشورمان به عمل آوریم. اما تلاش‌ها بی‌نتیجه ماند و خانواده ایشان قادر به حضور در کنفرانس نشدند و خودشان هم به دلیل مشغله‌های فراوان قادر به برقراری ارتباط مستقیم نشدند.

پذیرش میهمانان از سوم شهریورماه صورت پذیرفت و مراسم افتتاحیه ساعت ۱۰ صبح سه‌شنبه چهارم شهریورماه برگزار شد. در این مراسم پس از قرائت آیاتی چند از کلام‌الله مجید ریاست دانشگاه سمنان آقای دکتر هنربخش ضمن عرض خوش آمد به میهمانان آغاز رسمی کنفرانس را اعلام کردند. سپس دبیر کنفرانس گزارشی مختصری از برنامه‌های کنفرانس را ارائه دادند. دبیر علمی کنفرانس نیز گزارشی از مقالات ارسالی، نحوه داوری و تعداد مقالات پذیرفته شده ارائه نمودند. در ادامه رئیس انجمن ریاضی ایران آقای دکتر دهقان ضمن قرائت پیام سرپرست محترم وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به ارائه مطالبی در خصوص کنفرانس و انجمن پرداختند. سپس حاضرین شاهد سخنرانی آقای مهندس مجید ایرانمنش مدیر کل فناوری اطلاعات معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری بودند. بعد از آن آقای دکتر واعظ‌پور گزارشی از وضعیت مالی و مسایل مربوط به ساختمان انجمن ریاضی ایران ارائه کردند و ضمن تشکر از خانم دکتر سلطانه‌خواه که در زمان مسئولیت خود در معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری خدمات و کمک‌های شایانی به انجمن نمودند، از حاضرین تقاضا کردند از هر راهی که می‌توانند انجمن را برای داشتن یک ساختمان مستقل یاری نمایند. ادامه جلسه افتتاحیه با اجرای بسیار زیبای موسیقی سنتی توسط گروه موسیقی همراه شد که با استقبال حاضرین مواجه بود.

ادامه مراسم افتتاحیه با تقدیر و اهدای جایزه و لوح همراه شد که صحنه‌ها و لحظه‌هایی بودند به یاد ماندنی. اهدای جایزه پروفیسور هشتروودی با سخنرانی دکتر تومانیان همراه شد. به پیشنهاد کمیته علمی هفتمین سمینار هندسه و توپولوژی و مصوبه مورخ ۱۳۹۳/۴/۱۵ انجمن ریاضی ایران جایزه هشتروودی، امسال به آقای دکتر سیدمسعود امینی استاد دانشگاه تربیت مدرس رسید. جایزه هشتروودی هر سال به بهترین مقاله ارائه شده در سمینار هندسه و توپولوژی ایران و یا مقالاتی که در این زمینه در مجلات معتبر به چاپ رسیده‌اند اعطا می‌شود. جایزه توسط دکتر تومانیان و آقای صدوقی از بنیاد علمی آموزشی هشتروودی اهدا گردید. پس از آن نوبت به جایزه عباس ریاضی کرمانی رسید. به پیشنهاد کمیته علمی چهل و چهارمین کنفرانس ریاضی ایران و مصوبه مورخ ۱۳۹۳/۳/۲۹ هیأت امنای جایزه عباس ریاضی کرمانی، این جایزه امسال به آقای دکتر رسول نصرافصفهانی استاد دانشگاه صنعتی اصفهان و همکار ایشان سرکار فاطمه اختری رسید. جایزه ریاضی دکتر عباس ریاضی کرمانی هر سال به بهترین مقاله ارائه

گزارش چهل و پنجمین کنفرانس ریاضی ایران

روزهای داغ شهریورماه شهر سمنان با حضور گرم ریاضی‌دوستان در دانشگاه سمنان همراه شد. چهل و پنجمین کنفرانس ریاضی ایران که به راستی قدیمی‌ترین کنفرانس مستمر ایران و یادگار بدعت بزرگان ریاضی این مرزوبوم است، در چهارم تا هفتم شهریورماه روزهای پرشور، پرنشاط و زیبایی را به همراه داشت. سال تحصیلی ۹۳ - ۹۲ چهلمین سال تأسیس دانشگاه سمنان نیز بود و این تقارن انرژی مضاعفی به برگزارکنندگان کنفرانس داده بود.

هم‌زمانی تقریبی با کنگره جهانی در کره جنوبی، کنفرانس سیستم‌های فازی در تبریز، کنفرانس آمار در کرمانشاه و نزدیکی به کنفرانس آنالیز عددی در رفسنجان کمی موجب نگرانی راجع به تعداد شرکت‌کنندگان در بزرگترین واقعه ریاضی کشور شده بود. اما جایگاه این کنفرانس و تلاش کمیته برگزاری در ارسال بیش از یکصد و بیست هزار ایمیل به ریاضی‌دانان، ریاضی‌کاران و ریاضی‌دوستان کشور به‌علاوه اغلب انجمن‌های ریاضی خارج از کشور و برخی ریاضی‌دانان خارجی، موجب ثبت‌نام اولیه ۱۵۰۰ نفر شد.

بیش از هزار و پنجاه مقاله به دبیرخانه ارسال شد. تعدادی از مقالات از کشورهای استرالیا، هندوستان، کره جنوبی، نیجریه، الجزایر، ترکیه، فنلاند، یونان و انگلستان به دبیرخانه ارسال شده بود. با توجه به نظر کمیته علمی و داوران تعداد ۴۱۰ مقاله به‌صورت ارائه شفاهی و تعداد ۳۶۰ مقاله به‌صورت پوستر پذیرفته شد که پس از ثبت نام نهایی ارائه دهندگان، ۳۸۵ مقاله به‌صورت ارائه شفاهی و ۳۱۱ مقاله به‌صورت پوستر در برنامه‌ی کنفرانس قرار گرفت و کنفرانس با ثبت‌نام و شرکت بیش از ۱۱۰۰ نفر کلید خورد. علی‌رغم مشکلات فراوان برای دعوت از شرکت‌کنندگان خارجی در نهایت حضور ۱۳ شرکت‌کننده خارجی قطعی شد و امور مربوط به صدور ویزای ایشان نیز صورت گرفت ولی متأسفانه کمی قبل از برگزاری کنفرانس به دلایل مختلف حضور برخی میهمانان از کره جنوبی، الجزایر، نیجریه، انگلستان، ترکیه و دو نفر از چهار میهمان یونانی منتفی شد و در نهایت تنها ترنس میلز از استرالیا، محمود فباللی از فنلاند، الکساندر کاراکاس و توماس ووجوکیلیس از یونان در کنفرانس حاضر شدند.

اما نکته قابل توجه خبر انرژی‌بخش و شادی‌آفرین کسب جایزه فیلدز توسط استاد مریم میرزاخانی بود. خبری که همه سایت‌های علمی دنیا را به خود مشغول کرده بود. ما تمام تلاشمان را انجام دادیم تا بتوانیم با دکتر میرزاخانی تماس مستقیم در افتتاحیه داشته باشیم. هم‌چنین با تماس با خانواده ایشان در نظر داشتیم از حضور ایشان در کنفرانس و مراسم افتتاحیه به‌رمند شده و در

- مبانی اوریگامی (هندسه بازی) با تدریس افرادی از نمایندگی اوریگامی ژاپن در ایران (خانم‌ها فاطمه رحمانی نسب و سپیده میهن‌زاده).
- کاربرد شبکه‌های عصبی مصنوعی در علوم پایه با تدریس دکتر اژدر سلیمان‌پور،
- کفایت ریاضیات نانو با تدریس دکتر علیرضا اشرفی، دکتر علی ایرانمنش و دکتر قربانی.
- مدل‌سازی عملکرد قلب با تدریس دکتر سعید رنجبر از دانشگاه علوم پزشکی دانشگاه شهید بهشتی.
- زی‌پرشین و پایان‌نامه‌نویسی ریاضی با تدریس دکتر غلامرضا صفاکیش‌همدانی از دانشگاه بوعلی سینا (۱۵ ساعت دیگر از این کارگاه قرار است به صورت مجازی (از طریق اینترنت) برگزار شود).

البته قرار بود کارگاه گالری هنر و مسئله روبیت‌پذیری (هندسه محاسباتی و رباتیک) نیز با تدریس دکتر علی محدث از دانشگاه صنعتی امیرکبیر برگزار شود که متأسفانه با عدم حضور به موقع مدرس به سرانجام نرسید.

برگزاری پنج میزگرد در روزهای کنفرانس برنامه‌ریزی شده بود که با مشورت عده‌ای از پیش‌کسوتان، میزگردهای «مقایسه وضعیت تحصیلات تکمیلی در ایران» با چند کشور خارجی و میزگرد «انجمن ریاضی ایران در ترازوی نقد» لغو گردید ولی میزگردهای «پای صحبت ریاضی‌دانان پیش‌کسوت، بررسی و نقد سرفصل‌های ریاضیات و کاربردها و اخلاق حرفه‌ای» با استقبال خوب شرکت‌کنندگان برگزار شد. برای میزگرد پای صحبت ریاضی‌دانان پیش‌کسوت از بسیاری از ریاضی‌دانان پیش‌کسوت ایران دعوت به عمل آمده بود. تعدادی از این عزیزان در زمان کنفرانس در ایران نبودند و تعدادی نیز به دلایل مختلف نتوانستند در کنفرانس حاضر شوند. اما این جلسه با استقبال فراوانی مواجه شد و با قرار گرفتن افرادی چون آقایان دکتر: مگردیچ تومانیان، علیرضا مدقالچی، رحیم زارع‌نهندی، امیدعلی کرم‌زاده، اسفندیار اسلامی، محمود محسنی‌مقدم، مهدی رجبعلی‌پور، نظام‌الدین مهدوی‌امیری و بهمن مهری در روی سن صحنه‌هایی به یاد ماندنی همراه با بیان خاطرات و تجربیاتی از این عزیزان پدید آمد که به شدت مورد توجه حاضرین جلسه قرار گرفت. هم‌چنین به دعوت ریاست جلسه دکتر رشید زارع‌نهندی نیز روی سن قرار گرفت و به بیان خاطراتی از انجمن ریاضی ایران پرداخت.

میزگرد «بررسی و نقد سرفصل‌های ریاضیات و کاربردها» نیز ساعات پرچالشی را با حضور فعال شرکت‌کنندگان گذراند. برای این میزگرد نیز تعداد قابل توجهی از دست‌اندرکاران حوزه برنامه‌ریزی ریاضی به‌ویژه هم از موافقین برنامه و هم از منتقدین آن دعوت

شده در کنفرانس ریاضی ایران اختصاص می‌یابد. این جایزه را دکتر مهدی رجبعلی‌پور به برندگان آن تقدیم نمود.

سپس لوح تقدیر و یادبود انجمن ریاضی ایران به خانم دکتر سلطانی‌خواه بابت خدمات ارزنده ایشان به انجمن، توسط رئیس انجمن و با تشویق یکپارچه حاضرین تقدیم گردید که با سخنرانی کوتاه خانم دکتر سلطانی‌خواه همراه شد. انتهای مراسم افتتاحیه نوبت به کمیته برگزاری و دبیر کنفرانس رسید. کمیته برگزاری سه هدیه به انجمن و یک لوح و هدیه به یک ریاضی‌کار خاص تقدیم کرد. به پاس قدردانی از همه پیش‌کسوتان و بنیان انجمن ریاضی ایران و به نمایندگی از ایشان تصویر استاد مهدی بهزاد به عنوان دبیر اولین شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران برای قرار گرفتن در دفتر انجمن تقدیم رئیس انجمن شد. تصویر استاد پرویز شهریاری دومین تابلویی بود که کنفرانس چهل و پنجم به انجمن تقدیم کرد. دبیر کنفرانس ضمن ایراد این جمله که بسیاری از ریاضی‌دانان و ریاضی‌کاران و ریاضی‌دوستان ایرانی ورود خود را به عرصه ریاضیات مدیون کتاب‌های این معلم بزرگ ریاضی می‌دانند از زنده یاد پرویز شهریاری قدردانی کرد. و آخرین تابلو، تصویر پروفیسور مریم میرزاخانی برنده جایزه فیلدز بود که باز هم تقدیم انجمن شد. نقاشی سه تابلو اثر استاد حسین صافی هنرمند و تصویرگر برجسته کشور بودند. اما تقدیرها: دبیر کنفرانس ضمن تقدیر از دانشگاه شهید باهنر کرمان به خاطر نقش برجسته در پیشرفت ریاضیات کشور اظهار داشتند همیشه اولین‌ها کار سخت را انجام می‌دهند و دانشگاه کرمان به دلیل تقدیم اولین، دومین و سومین دانش‌آموخته دکتری ریاضی کشور به جامعه ریاضی ایران کار مهمی را انجام داد و به نوعی سدشکن بود. ایشان اعلام کردند کمیته برگزاری کنفرانس به منظور تقدیر از زحمات و تلاش‌ها و خدمات اولین عضو هیأت علمی دانشگاه شهید باهنر کرمان آقای رسول کامران ایشان را شایسته بهترین تقدیرها می‌داند. تقدیم لوح تقدیر و یادبود کنفرانس به آقای رسول کامران با حضور ایشان روی سن با تشویق‌های مکرر و پرشور حاضرین همراه شد. به این ترتیب افتتاحیه مراسم با انبوهی از انرژی مثبت به‌ویژه برای برگزارکنندگان کنفرانس به پایان رسید.

۱۷ سخنرانی عمومی در شاخه‌هایی از آنالیز ریاضی، شاخه‌هایی از جبر، هندسه، منطق، آنالیز عددی، علوم کامپیوتر و تحقیق در عملیات برگزار شد. اسامی سخنرانان کلیدی به ترتیب ارائه سخنرانی، عبارتند از: توماس ووجوکیلیس (دو سخنرانی)، مهدی رجبعلی‌پور، محمد اردشیر، ترنس میلز، علیرضا مدقالچی، رحیم زارع‌نهندی، الکساندر کاراکاس، حمیدرضا ابراهیمی‌ویشکی، سیامک یاسمی، محمود فیلالی، اسفندیار اسلامی، محمود محسنی‌مقدم، محمد جلوداری‌مقانی، سپیده‌مسعود امینی، علیرضا اشرفی، مجید سلیمانی‌دامنه.

پنج کارگاه آموزشی با عناوین زیر جنب کنفرانس برگزار گردید:

• همه ما در کنفرانس ریاضی ایران، نفس شرکت در جمع بزرگ ریاضی‌دوستان کشور و احترام به جایگاه کنفرانس و ریاضی‌دانان پیش‌کسوت و بنیان آن را در اولویت قرار دهیم، نه صرفاً ارائه مقاله را.

• با مقاله یا بی‌مقاله در کنفرانس شرکت کنیم.

برخی همکاران به حضور دانشجوی خود بسنده می‌کنند. دانشجویان نیز اغلب به حضور چند ساعته و فقط به منظور ارائه مقاله و داشتن گواهی اکتفا می‌نمایند. کنفرانس ریاضی ایران بزرگترین گردهمایی و مهم‌ترین واقعه گروهی ریاضی کشور است. محلی برای انتقال تجربه‌ها، تحکیم ارتباطات علمی و دوستی‌ها، یافتن دوستان و همکاران جدید و به وجود آوردن زنجیره‌های تحقیقاتی با حلقه‌هایی از استادان دانشگاه‌های مختلف کشور و بعضاً برخی دانشگاه‌های خارج از کشور است. و مهم‌تر از همه دیدار و ملاقات با بزرگان ریاضی کشور و بعضاً سایر کشورها و کسب انرژی و بالا رفتن انگیزه برای ادامه تحقیق و آموزش است.

• خروج از وضعیت دقیقه نودی برای ثبت‌نام، ارسال مقاله، تصحیح مقاله، ثبت‌نام برای اسکان و غذا و ...

هر چند برخی از دوستان از نهایت وقت اضافه هم استفاده می‌کنند و برخی به زمان‌های بعد از اتمام بازی هم فکر می‌کنند. به عنوان نمونه برای شب اول قبل از روز افتتاحیه تنها ۲۷ نفر متقاضی شام در سایت ثبت‌نام کرده بودند ولی در عمل با آمار ۱۳۵ نفری مواجه شدیم. این مورد برای روزهای بعد نیز وجود داشت و به طور معمول یک و نیم برابر ثبت‌نام برای غذا در هر وعده متقاضی وجود داشت. متقاضیان اسکان نیز تا بیش از دو برابر آمار ثبت‌نام رسیدند. این موارد مشکلات فراوانی را به‌ویژه در مورد اسکان به وجود آورد.

زیبایی حضور ریاضی‌دوستان کشور و انرژی توصیف‌ناشدنی کسب شده بابت افتخار میزبانی این عزیزان، همه سختی‌ها را کوچک کرد و خاطره‌ای خوش و بیادماندنی برای ما باقی گذاشت. با امید تداوم و عظمت بیشتر برای جامعه ریاضی کشور، انجمن ریاضی ایران و به‌ویژه کنفرانس ریاضی ایران.

محمد رضا صافی

دبیر کنفرانس

★ ★ ★

شده بودند. هیأت رئیسه میزگرد از آقایان: دکتر اسماعیل بابلیان، دکتر علی ایرانمنش، دکتر عباس سالمی، دکتر مجید سلیمانی دامنه، دکتر مسعود آیین‌نژاد، تشکیل شد و جلسه با حدود دو ساعت نقد و بحث بر سر نقاط قوت و ضعف سرفصل‌ها همراه شد. شرح کامل جلسه در گزارشی دیگر تقدیم خواهد شد.

به‌علاوه مجمع عمومی از دیگر برنامه‌ها بود که با دستور جلسه زیر برگزار گردید:

• گزارش رئیس انجمن از فعالیت‌های یک ساله؛

• گزارش بازرس انجمن از پیشرفت امور؛

• ارائه گزارش امور مالی توسط خزانه‌دار انجمن و تصویب ترازنامه و اعطای مجوز تأیید گزارش مالی به شورای اجرایی؛

• انتخاب کمیته انتخابات؛

• انتخاب بازرس؛

• استماع پیشنهادات اعضای حاضر در جلسه.

آخرین میزگرد و در آخرین روز به بحث راجع به «اخلاق حرفه‌ای در آموزش و پژوهش» گذشت. جلسه‌ای که اگر زمان محدود کنفرانس اجازه می‌داد بهتر بود در روزهای میانی و با حضور حد اکثری شرکت‌کنندگان انجام می‌شد. هر چند سالن در روز پایانی هم پر بود و جلسه به ریاست دکتر طاهر قاسمی‌هنری برگزار شد. دیگر اعضای اصلی میزگرد مربوطه آقایان: دکتر مهدی رجبعلی‌پور، دکتر محمود محسنی‌مقدم، دکتر مجید اسحاقی‌گرچی و دکتر علی غفاری بودند. شرح جلسه طی گزارشی دیگر تقدیم خواهد شد.

مراسم اختتامیه پس از میزگرد آخر و با تشکر دبیر کنفرانس از همه یاری‌دهندگان برگزاری کنفرانس و با تقدیر و تشکر دکتر قاسمی‌هنری به نمایندگی از طرف انجمن ریاضی ایران از دست‌اندرکاران کنفرانس چهل و پنجم برگزار گردید و میهمانان با خاطره‌ای خوش سمنان را ترک کردند. کنفرانس ۴ روز داغ را پشت سر گذاشت و به شکر خدا همه برنامه‌ها با نظم خوبی پیش رفت. قطعاً کاستی‌های فراوانی وجود داشت که ان‌شاءالله همه میهمانان به خاطر عظمت کنفرانس و هم‌چنین بزرگواری خودشان بر ما می‌بخشند.

اما نکات پایانی همراه با تقاضا از همکاران و استادان:

• استادان قدیمی‌تر، استادان جوان و تازه‌کار را نسبت به اهمیت و جایگاه این کنفرانس آگاه نمایند.

• کلیه استادان، دانشجویان خود را راجع به این کنفرانس توجیه نمایند.

طبق مصوبه شورای اجرایی انجمن مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۲:
کلیه فارغ‌التحصیلان دکتری ریاضی، به مدت یک سال پس از فارغ‌التحصیلی، توسط انجمن ریاضی ایران، به عضویت پیوسته در خواهند آمد.